

IV.3. СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Тематика семінарських занять відображує поглиблене самостійне вивчення студентами історії розвитку філософських вчень на основі лекцій, підручників і додаткової літератури з наступним їхнім обговоренням під контролем і допомогою викладача.

Тема 1. ФІЛОСОФІЯ, КОЛО ЇЇ ПРОБЛЕМ І РОЛЬ У СУСПІЛЬСТВІ / 2 ГОДИНИ/

- 1 Поняття світогляду і його структура. Основне питання світогляду.
- 2 Історичні типи світогляду: міф, релігія, філософія.
- 3 Природа і зміст філософських проблем.
- 4 Філософія і наука. Методологічна функція філософії
- 5 Філософія в системі культури.

Література:

- Иорданский В.В. О едином ядре древних цивилизаций //Вопросы философии.-1998.-№12.-С.37-49.
- История философии: Учеб. пособие для студентов вузов. – Ростов н/Д.: Феникс, 1998.-С.6-37.
- Каган М.С. Философия как мировоззрение//Вопросы философии.-1997.-№9.-С.36-46.
- Лузан А.А. Введение в философию.- Краматорск, ДГМА 2009, С. 5-16.
- Невлева И.М. Философия: Учеб. пособие для студентов вузов. - М.:РДЛ, 2002.-С.9-20.
- Перминов В.Я. Философия как метод // Вестник МГК.-1997.-№5.-С.3-25.
- Філософія: Навч. посібник.- За ред. І.Ф. Надольного. 2-е вид., перероб. і доп.-К.: Вікар, 2001.- С.11-24.
- Философия: Учебник /Под ред. проф. В.Н. Лавриненко. - М.: Юрист, 2002. - С.14-30

Основні поняття і категорії

Світогляд, міф, релігія, філософія, методологія, матеріалізм, ідеалізм, онтологія, гносеологія, агностицизм, скептицизм, наука, культура, політика, смисложиттєві проблеми.

Тема 2. АНТИЧНА ФІЛОСОФІЯ /2 години/

- 1 Проблема буття і пізнання у філософії «досократиков».

2 Софісти і Сократ. Самопізнання як мета філософії. Етичний ідеалізм Сократа. (Поворот філософії до проблем людини).

3 Філософія Платона:

а/ вчення про буття;

б/ теорія пізнання;

у/ проблема людини і суспільства.

4 Філософія Аристотеля:

а/ вчення про буття;

б/ гносеологія Аристотеля;

у/ проблема людини і суспільства.

Література:

- Бакина В.И. Космологическое учение Гераклита Эфесского// Вестник МГУ.-1998.- №;.-С.42-55.
- Лузан А.А. Введение в философию.- Краматорск, ДГМА 2009, С.19-37.
- Невлева И.М. Философия: Учеб. пособие для студентов вузов.- М.: РДЛ, 2002.-С.43-86.
- Скирбекк Г., Гилье Н. История философии/ Пер. с англ. В.И.Кузнецова; Под ред. С.Б.Крымского. М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС,-2001. 2001.-С.19-42, 59-76,86-99, 116-121.
- Философия: Курс лекций. М.: Центр, 1999.- С. 31-57.
- Філософія: Підручник /За ред. Горлача М.І. та ін. Харків, Консул, 2000.- С.77-101.
- Философия. Учебник для вузов.- М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001.С.27-45.
- Шуков В.А. Апология свободомыслия Сократа//Вопросы философии.- 2001.-№12.- С.140-152.

Основні поняття і категорії

Матеріалізм, діалектика, ідеалізм, апорії, атомізм, софістика, самопізнання, етичний ідеалізм, ідея, буття, пізнання, метод, матерія, форма, рух, людина, суспільство, держава.

Тема 3. НІМЕЦЬКА КЛАСИЧНА ФІЛОСОФІЯ. ФІЛОСОФІЯ МАРКСИЗМУ /2 години/

1 Теорія пізнання та етика І. Канта

2 Абсолютний ідеалізм В.Ф.Гегеля.

а/ принцип тотожності буття і мислення;

б/ закони і категорії діалектики;

у/ система і метод Гегеля.

3 Антропологічний матеріалізм Л.Фейєрбаха.

4 Філософія марксизму:

- а/ відмінність матеріалістичної діалектики від діалектики Гегеля;
- б/ принцип матеріалістичного розуміння історії (К.Маркс)

Література:

- Канке В.А. Философия: Исторический и систематический курс: Учебник для вузов.- М.: Логос, 2000. -С.96-101, 103-107.
- Лузан А.А. Введение в философию.- Краматорск, ДГМА 2009, С. 59-69; 70-81.
- Мигولاتьев А.А. Философия: Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001.- С.136-143, 147-158.
- Невлева И.М. Философия: Учеб. пособие для студентов вузов. -М.: РДЛ, 2002.-С.125-132.
- Ойзерман Т.И. Материалистическое понимание истории: плюсы и минусы//Вопросы философии.- 2001.-№2.-С.3-32.
- Скирбекк Г., Гилье Н. История философии/ Пер. с англ. В.И.Кузнецова; Под ред. С.Б.Крымского. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС,–2001.-С.441-454, 494-495.
- Філософія: Підручник /За ред. Горлача М.І. та ін. Харків: Консум, 2000. – С.185-188, 191-197.
- Философия: Учебник/Под ред. проф. В.Н.Лавриненко.- М.:Юрист, 2002.-С.127-135.
- Філософія: Підручник /За ред. Горлача М.І. та ін. Харків: Консум, 2000. – С.185-188, 191-197.
- Тиме Г. Пессимизм духа и оптимизм абсолюта (Гегель)//Вопросы философии.-2000.-№7.-С.91-104.
- Чернов Г.А. Кант. Критика чистого разума//Вопросы философии.-2000.-№2.-С.184-186.
-

Основні поняття і категорії

«Коперніканський переворот», «чистий розум», «річ у собі», апріорні форми, феномени, ноумени, трансцендентне, трансцендентальне, антиномії, «категоричний імператив», абсолютна ідея, закони і категорії діалектики, система, метод, закони, категорії і принципи матеріалістичної діалектики, спосіб виробництва, базис, надбудова, суспільне буття, суспільна свідомість, суспільно-економічна формація.

Тема 4. ТЕОРЕТИКО-ПІЗНАВАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ У ФІЛОСОФІЇ ХХ СТОЛІТТЯ /2 години/

Заняття 1

1 Неопозитивізм.

- а) виникнення й етапи розвитку позитивізму.
- б) неопозитивізм і його трактування предмету філософії.
- в) принципи неопозитивізму (верифікації, фальсифікації, конвенціоналізму).

Основні поняття і категорії

Позитивізм, неопозитивізм, логічний позитивізм, філософія семантичного аналізу, фізикалізм, верифікація, фальсифікація, конвенціоналізм, постпозитивізм, прагматизм, істина.

Заняття 2

1 Феноменологія і герменевтика

- а) Феноменологія – нове обґрунтування логіки і теорії пізнання. Поняття істини.
- б) Герменевтика як спосіб філософствування; антична і середньовічна герменевтика.
- в) Герменевтика свідомості і герменевтика буття як форми філософської герменевтики.

2 Прагматизм.

- а) Характерні ідеї філософської концепції прагматизму.
- б) Критика традиційного поняття істини в прагматичних концепціях.

Література:

- История философии: учебник для вузов/ В. Ильин – СПб: Питер, 2003. - С.404-417, 441 – 447.
- Канке В.А. Философия. Учебник. - М.: Логос, – 2002. –С. 118-141.
- Касьянов В.В. История философии: сдаем экзамен, -Ростов н/Д, 2003. - С.267-272, С.273-278.
- Лузан А.А. Введение в философию.- Краматорск, ДГМА 2009, С.116-134.
- Мареев С.Н., Мареева Е.В. История философии (общий курс): Уч. пособие – М.: Академический Проект, 2003. – С.681-691.
- Мигولاتьев А.А. Философия: - М.: Юнити - Дана, 2001.- С.217-220, 237-244.
- Скирбекк Г., Гилье Н. История философии/ Пер. с англ. В.И.Кузнецова; Под ред. С.Б.Крымского. М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС,–2001. - С.703-729, 764-770
- Спиркин А.Г. Философия. Учебник. – Изд. 2-е. – М.: Гардарики, 2002. – С. 169-170, 170-172, 172-173, 176, 192-200.
- Философия под ред. Зотова А.Ф.-С.285-330, 221-239, 240-284.

Основні поняття і категорії

Позитивізм, неопозитивізм, логічний позитивізм, філософія семантичного аналізу, фізикалізм, верифікація, фальсифікація, конвенціоналізм, постпозитивізм, прагматизм, прагматична максима, істина, феномен, феноменологія, герменевтика, герменевтика свідомості, герменевтика буття